

GÜLSEREN ENGİN, 1946'da İstanbul'da doğdu. Çocukluğu ve gençlik yılları Ankara'da geçti. 1971'de hekim oldu. Almanya'da ve ülkenin pek çok yöresinde çalıştı. İlk şiiri 1963'te *Gözgü* dergisinde, ilk öyküsü 1965'te *Ankara Sanat* dergisinde yayımlandı. Halen pek çok dergi ve gazetede yazılar ve eleştiriler yazmakta.

Ödülleri

Ömer Seyfettin Öykü İkincilik Ödülü (1993), Ömer Seyfettin Öykü Özel Ödülü (1994), Yunus Nadi Öykü Ödülü (1998), Orhan Kemal Öykü Birincilik Ödülü (2001).

Kitapları

Ağlama Smyrna Döneceğim (roman, 2012), *Remzi Kitabevi Yorgun Konak* (öykü, Ekol Yayıncılık, 1989), *Sevginin Masalı* (masal, Demet Yayıncılık, 1992), *Kaçış Düşleri* (öykü, Demet Yayıncılık, 1994), *Gezi İzleri* (gezi-anı, Gerçek Sanat Yay., 2000), *Cehennemde Bir Ada* (roman, Remzi Kitabevi, 2001), *Geç Kalan Öyküler* (öykü, Remzi Kitabevi, 2002), *Kurutulmuş Çiçek Bahçesi* (öykü, Remzi Kitabevi, 2003), *Yorgun ve Yaralı* (roman, Remzi Kitabevi, 2004), *Sancılı Kent Ankara* (anı-roman, Heyamola Yayınları, 2008).

Ortak Kitaplar

Savur Saçlarını Ege (öyküler, EKYZ ve Afrodisyas Yay., 2008), *Kadın Öykülerinde Ankara* (öykü, Sel Yayıncılık, 2008), *İzmirli Öyküler* (öykü, Şenocak Yayıncılık, 2009), *Kadın Öykülerinde Karadeniz* (öykü, Sel Yayıncılık, 2009), *Kadın Öykülerinde İzmir* (öyküler, Sel Yayıncılık, 2009), *Kentinsan....*(öykü, EKYZ ve Lacivert Yayınları, 2010), *Güneşi Öpmek İçin...*(şiir, EKYZ ve Kum Yayınları, 2011) *Bir Kadın Varmış Bir Kadın Yokmuş* (öykü, Bence Kitap, 2014), *Günyüzü Mektupları* (mektup, Ekyaz ve Yakın Kitapevi, 2014), *Annem ve Ben* (öykü-anı, Anka Kadın Araştırma Yayımları, 2015).

DT Kabul Edilen Tiyatro Oyunları

Altın Bilezik (2010), *Resmi Nikâh* (2010), *Kırmızı Karanfiller* (2010), *Yıllardan Sonra Yeniden* (2011), *Tutsak* (2014), *Şükufe Hanım Köşkü* (2014).

Senaryoları

Cehennemde Bir Ada (Dizi, 2013), *Yorgun ve Yaralı* (dizi, 2012) *Aşk Düğümü/The Knot Of Love* (Gülseren Engin, Emek Erel, film, 2012).

GÜLSEREN ENGİN

*Smyrna'nın
Gözyaşları*

Remzi Kitabevi

SMYRNA'NİN GÖZYAŞLARI / Gülseren Engin

© Remzi Kitabevi, 2016

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Yayına hazırlayan: Gün Zileli

Kapak: Ömer Erduran

ISBN 978-975-14-1753-4

BİRİNCİ BASIM: Ocak 2017

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul

Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah. Matbaacılar Sitesi

4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul

Sertifika no: 12068 / Tel (212) 629 0615

*Bu kitabı Kurtuluş Savaşı'nda çarpışan,
yaralanan, can veren, büyük acılar çeken
atalarıma ve tüm vatanseverlere sunuyorum.*

Yangın Var

13 Haziran 1918 İstanbul

Önce uzaktan uzağa gelen top atışları duyuldu; sonra davul sesleri ve köpek ulumaları... Ardından haykırışlar...

“Yangın var! Yangın var!”

Sokaktan gelen sesler birbirine karışıyordu. Ahmet, öğle uykusu için uzandığı sedirden doğruldu. Uyku sersemliği içinde sokaktan gelen sesleri dinledi; sonra fırlayıp pencereye koştu. Gökyüzü simsiyah bir dumanla kaplanmıştı. Duman, evlerin arasına, sokaklara doluyor, giderek çoğalıyordu. Pencereyi açıp dışarıya eğildiğinde sokağın öbür köşesindeki alevleri gördü. Savrulan dumanların arasında sarı, turuncu, kırmızı alevler önce sadece evlerin çatıları arkasından gökyüzüne doğru yükselirken giderek büyümeye ve yaklaşmaya başlamışlardı. Yangın hızla ilerliyordu.

“Hatice, Hatice koş... Yangın var! Çocukları al, çabuk” diye bağırırken kendisi de ev entarisini çıkarıp pantolonunu, ceketini giyyordu.

Hatice, bir yandan çarşafını giyerken bir yandan da eteğine yapışıp ağlayan küçük Fuat'ı yatıştırılmaya çalışıyordu.

“Korkma oğlum, korkma... Bir şey yok...”

Büyük kızı Muzaffer ve onun küçüğü Saime de gürültüyü duyunca pencereye koşmuşlardı. Korku dolu gözlerle dışarıya, sokağı dolduran dumana bakıyorlardı. Muzaffer, insanların bağırmasından, davul ve köpek seslerinden ürkmüştü. Sokağı dolduran, soluk almayı güçleştiren duman ve bir görünüp bir kaybolan alevler korkusunu çoğaltıyordu. Saime de korkudan donmuş gibiydi. Ahmet, kızlarını kucaklayıp hızla merdivenden inerken karsısına sesleniyordu.

“Çabuk ol Hatice... Fuat’ı al ve çık evden...”

Sokak kapısına geldiğinde dönüp ardına baktı, Hatice yoktu.

“Hatice... Neredesin... Çabuk ol,” diye haykırıp sokak kapısını açtı ve iki kızını dışarı bırakıp gerisin geriye içeri girdi. Merdivenleri üçer beşer çıkıp yukarı kattaki oturma odasına baktığında Hatice yoktu. Fuat yerdeki halının üzerinde oturmuş, ağlıyordu. Çocuğu kucaklayıp bir üst kattaki yatak odasına vardığında Hatice’nin çeyiz sandığını açtığını, başına çöküp bir şeyler arandığını gördü.

“Ne yapıyorsun burada,” diyerek öfkeyle karısının koluna yapıştı. Hatice’yi adeta sürükleyerek odadan çıkarttı. Bir yandan da söyleniyordu.

“Yangın yaklaşıyor. Ne oyalanıyorsun? Çabuk ol...”

Hatice, sesini çıkartmadı. Kocasının ardından merdivenlerden aşağı inerken bir yandan da eve dolan dumandan yaşaran gözlerini kırıştırtıyor, umutsuzca ardına bakıyordu. Kendilerini sokak kapısından dışarı attıklarında daha yoğun bir dumanla karşılaştılar. Alevler iyice yaklaşmıştı. Rüzgârla birlikte çatıdan çatıya atlayan ateş, tutuşturuyordu ahşap evleri. Yıllar boyu yıpranmış, yaz sıcağında iyice kuruyup çıraya dönmüş tahtalar, bir anda alevi kapıp çoğaltıyor; yangın, bir duvardan, diğerine, bir çatıdan ötekine kıvılcımlar ya da patlayıp fırlayan ateşten yongalar halinde uçuşuyordu. Kısa sürede bütün sokağı tutmuştu.

Evlerinden fırlayan insanlar, ellerinde kovalarla alevlerin üzerine su döküyordu; ama ateşe değen su, anında buharlaşıp göğe yükseliyor, dumanla karışıp yine insanların üzerine çöküyordu. Sokak ana baba günüydü. Ağlayanlar, bağırsanlar, sağa sola çaresizce ve umutsuzca koşuşturanlar... “Su... Su” diye haykırırlar...

Muzaffer gördüklerine inanamıyordu. Korkulu bir düş gibiydi her şey. Sanki az sonra uyanacaktı. Henüz beş yaşındaydı ve ateşin tehlikeli olduğunu öğrenmişti; ama hiç bu kadar büyüğünü görmemişti. Üstelik yetişkinlerin telaşını, korkusunu gördükçe kendininki daha da artıyordu. Diğer iki kardeşi gibi ağlayamı-

yordu. Korkusu boğazına düğümlezip kalmıştı sanki; sesi çıkmıyordu. Dehşetle bakınıyordu etrafına.

O sırada Askeri İtfaiye erleri sokağın diğer ucunda göründüler. Artlarında yeni tip yangın arabalarıyla koşuştular. Sokak sakinleri ise dumandan soluk alamaz hale geldiklerinden yangının ters tarafına, daha uzağa çekilmişlerdi. Zaten hızla yaklaşan yangın, insanlar için de tehlike oluşturunuyordu. Alevli tahta parçaları havada uçuşuyor, tutuşan çatılar çöküyor, kor halindeki keresteler, tahtalar insanların üzerine düşüyordu. Kısa zamanda yanan ahşap evler birden yıkılıp ateşten harabeler halinde sokağı kaplıveriyordu.

Cehenneme dönen sokaktan kaçıp daha uzaklara gidiyordu insanlar; ama yangını görebilecekleri kadar uzağa... Yangının giderek büyüyen, kıpır kıpır oynaşan turuncu alevleri canlı bir varlık gibi soluk alıyor, insanları büyülüyor, kendine çekiyordu. Vahşi bir hayvan gibi homurdanıyor, çığlıklar atıyordu yangın... İnsanlar dehşetle açtıkları gözlerini alevlerden ayıramıyor, soluk soluğa, haykırarak, dualar mırıldanarak, ağlayarak seyrediyorlardı yangını. Bu, hem ateşin büyüydü hem de alevlerin yalayıp yuttuğu evlerinden ayrılmak istemeyişlerindendi. Şu anda kül olan evleri onların yurtları, dünyaları, her şeyleriydi. Evlerini bırakıp nereye gidebilirlerdi? Yanıp kül olsa da... Bilemiyorlar, öylece, dehşet ve çaresizlik içinde bekliyorlardı.

Hatice de evini saran alevlere bakıp hem ağlıyor, hem de eteklerine sarılmış Saime ile kucağındaki Fuat'ı yatıştırılmaya çalışıyordu. Her ikisi de çok küçüktüler. Saime üç, Fuat ise bir yaşındaydı; yeni yürümeye başlamıştı. En büyükleri Muzaffer bile çok küçüktü daha; kara gözlerini iri iri açmış, korkuyla yangına bakıyordu. Babasının eline yapışmış, farkında olmadan onun parmaklarını minicik eli ile sıkıyor, sıkıyordu.

Hatice, kocasına baktı. Onun yüzünde umuda benzer bir şeyler aradı. Yaşlıydı kocası. Kendinden otuz yaş büyüktü; ama sanki bugün biraz daha yaşlanmış, çökmüş gibiydi. Oysa çok değil, elli yaşındaydı. Fesinin altından görünen kırlaşmış saçları, dudağının

üzerinden sarkan bıyıkları, hatta kaşları daha da aklaşmış gibiydi. Yüzü solmuş, siyah gözlerinde o her zaman gördüğü ışık sönmüş gibiydi. Bu gözlerde umut yoktu. Bu, daha da korkuttu Hatice'yi.

Ahmet de korku içindeydi. İstanbul'da sık sık yangın çıkardı; ama böylesine büyük bir yangını ilk kez görüyordu. Üstelik bu kez kendi evi de yanıyordu. O da ne yapacağını bilemeden kalabalığın arasında dikilip duruyor, yangın yaklaştıkça karısıyla çocuklarını alıp biraz daha uzağa gidiyor, ama yangın bölgesinden ayrılamıyordu.

İtfaiyecilerin sığıdığı su da işe yaramıyor, buharlaşıp göğe karışıyordu. Alevler, daha güçlü, daha büyük ve karşı konulmaz bir şekilde sokağı sarıyor, Askeri İtfaiye Takımı'nı da geri püskürtüyordu. İtfaiye arabaları ve erler de geri çekilerek sokağın diğer ucundaki insanların yanına ulaşmışlardı ki kalabalığın uğultusu çoğaldı. Birileri bu uğultuyu bastıracak şekilde haykırmaya başladı...

“Yangın diğer sokaklara da atladı...”

“Öteki mahalleler de yanıyormuş...”

“Kaçın... Kaçın...”

Kalabalık önce bir dalgalandı, sonra rasgele kaçışmaya başladı. Evleri kıpkızıl bir kor halinde sokağa yıkıldığından beri oralarda durmanın anlamı kalmamıştı zaten. Buna bir de can korkusu eklenince Ahmet de olabildiğince uzağa kaçmaya karar vermiş, iki kızını kucaklamış; koşmaya başlamıştı.

“Hatice koş...”

Hatice de Fuat'ı kucağına almış, Ahmet'in peşi sıra koşturup duruyordu. Çarşafı ayaklarına dolanıyor, dumandan nereye gittiğini göremiyordu. Çevrelerinde koşuşan insanlar vardı; bir de iyice yoğunlaşan, kapkara bir duman... İnsanın gözlerini, boğazını yakan, öksürten isli bir duman... Bir sokağa dalıyorlardı, karşılarına yine alevler çıkıyordu. Geri dönüp bir başka sokağa dalıyor, bir süre koşturduktan sonra yine alevlerle karşılaşılıyorlardı. Belli ki yangın çatıdan çatıya sıçrayarak, rüzgârın da etkisiyle neredeyse bütün Fatih semtini sarmıştı. Çevrelerindeki insanlar da çılgin

gibi sağa sola koşuyorlar, kimi dar sokaklarda birbirlerini eziyor, çoluk çocuk dinlemeden basıp geçiyor, yaralıların üzerinden atlayarak, nereye gittiklerini bilemeden kaçıyorlardı.

Ahmet, karısı ve çocuklarını bu kalabalığa sokmamaya ve ara sokaklardan denize doğru gitmeye çalışıyordu. Koşuşan insanlardan duyduğuna göre yangın, Haliç kıyısında, Küçük Mustafa Paşa'da başlamış, poyrazın da etkisiyle Marmara'ya doğru yayılmaktaymış. Bu yüzden doğuya, Galata köprüsüne doğru gitmeye çalışıyordu Ahmet. Duman, yer yer rüzgârla aralandığında çevresine bakıyor, kâh tanıdığı çeşmelere, kâh çevredeki camii ve türbelere göre yön bulmaya uğraşıyordu. Kızaşı'nın yüksek sütunu yol gösteriyordu ona. Bozdoğan Su Kemerlerini görünce derin bir soluk aldı. Denize az kalmıştı. Üstelik yokuş aşağı gitmek daha kolaydı.

“Yeter... Dur artık... Yoruldum...”

Karısının yalvaran sesini duyunca durdu. Dönüp baktı. Hatice, kucağında Fuat'la bir kapı eşiğine oturmuştu. Arkada dumanla kaplı sokaklara baktı. Buradan yangının alevleri görünmüyordu; ama ne zaman ve nereden kızıl dilini uzatıp görüneceğini bilemezdi. Yangın büyüdükçe kuduruyor, daha da büyüyor, önü alınamaz bir hal alıyordu. Soluk soluğa kalan Hatice seslendi.

“Biraz dur, yoksa bayılacağım...”

Ahmet, karısının ufak tefek, zayıf bedenine, solgun yüzüne baktı. Koşarken çarşafı başından sıyrılmış, eteği yırtılmıştı.

Yüzü gözü is içindeydi. Fuat'ın da yüzü isten simsiyah olmuştu. Ağlıyordu durmadan. Gözyaşları yüzündeki isi yol yol siliyor, yanaklarına bulaştırıyordu.

Ahmet, iki kızını kucağından yere indirmiş; ama ellerinden sıkı sıkıya tutmuştu. Onların da yüzleri isten kararmıştı. Korkuyla açılmış gözleriyle etrafa bakıyor; ama ağlamıyorlardı. Buldukları sokak tenhaydı. Sokağın iki yanında uzayıp giden taş duvarlar vardı. Duvarların arkasında da ağaçlar... Tek tük evler de görünüyordu. Kapı ve pencereleri sınıksız kapalı olduğuna göre sokak sakinleri yangını seyretmeye gitmiş olmalıydılar. Yine

de fazla oyalanmaya gelmezdi. Bir anda yangının önüne kattığı kalabalık sokağı doldurabilirdi.

“Hadi, gidelim artık,” diyerek kızlarını yeniden kucakladı.

Hatice bir yandan ağlıyor, bir yandan da durmadan “Nereye? Nereye gideceğiz,” diye soruyordu. Ahmet de bilmiyordu. Tek düşüncesi karısını ve çocuklarını bu yangından kaçırmak, kurtarmaktı... O sırada karşı bahçelerin ardında duman şöyle bir aralandı ve Ahmet alevleri gördü.

“Geliyor... Yangın buraya doğru geliyor,” diye bağırdı.

Onun çığıyla yerinden fırlayan Hatice, Fuat’ı kucakladığı gibi yeniden koşmaya başladı. Süleymaniye Camii’ne vardıklarında durup yeniden soluklandılar. Caminin avlusu yangından kaçan insanlarla doluydu. Kalabalığın arasından güçlükle ilerleyip şadırvanın yanına gittiler. Hatice ile Ahmet önce çocukların elini yüzünü yıkayıp su içirdiler, sonra da kendileri içtiler. Yüzlerini yıkayıp serinlemeye çalıştılar. Haziran sıcağı, yangınla daha da artmış, kent, fırına dönmüştü.

Hava kararmıştı. Bu karanlığın yangının çıkardığı isli dumandan mı yoksa akşamın bastırmasından mı olduğunu bilemedi Hatice. Ne kadar olmuştu yangın başlayalı? Ne zamandır kaçıyorlardı? Bilmiyordu. Bilmek de istemiyordu. Çok yorgundu. Çocuklarını kollarının altına alıp kuluçka tavuklar gibi bir kenara oturuverdi.

Ahmet, elini cebine attı, tütün tabakasının cebinde olmadığını fark etti. Onu bile yanına alamadan çıkmıştı evden. O sırada Hatice de benzer şeyler düşünüyordu. Hiçbir şey alamamışlardı yanlarına. Ne bir giysi, ne bir eşya... Sandıktaki altın dolu çıkını bile almaya fırsat kalmamıştı. Altın bilezikleri, elmas küpeleri, yüzükleri hepsi kül olup gitmişti.

Karısıyla çocuklarının yanına çömelip başını elleri arasına alarak bir süre düşünen Ahmet, Hatice’ye dönüp:

“Kalk, Mehmet dayılara gidelim,” dedi.

Hatice sesini çıkartmadan yerinden doğruldu. Ahmet, oğlunu kucağına aldı. Hatice de kızların ellerinden tuttu. Kalabalığı yarıp

caminin avlusundan sokağa çıktılar. Bu kez daha yavaş yürüyorlardı. Haliç kıyısına ulaştıklarında akşam iyiden iyiye bastırılmıştı. Denizden esen rüzgâr burada dumanı dağıtmıştı. Haliç üzerinde yıldızlı bir haziran gecesi uzanıyordu. Lacivert deniz, ay ışığıyla pul pul aydınlanmıştı. Sağ tarafta, Galata Köprüsü'nün kandilleri sarı benekler halinde titreşiyordu. Karşı kıyıdaki yalıların ışıkları pır pır, yanıp sönüyordu. Tepelerde ise Pera'nın parlak ışıkları şıkır şıkırdı. Karşıya baktıklarında sanki hiçbir şey olmamış gibiydi. Dingin bir İstanbul gecesi... Oysa sesler farklı şeyler anlatıyordu. Yangını duyurmak için bekçilerin çaldığı davulların sesleri uzak, yakın, her mahalleden yankılanıp geliyor, sokak köpeklerinin ulumalarına, kendilerini sokaklara atan insanların uğultusuna karışıyordu.

Yangından kaçan halk sahile birikmiş, arkasında bıraktığı yangının aleviyle kızıla boyanan gökyüzüne, kara dumanların yükseldiği Fatih semtine bakıyor, haykırıyor, sesleniyor ya da ağlaşıyordu.

Hatice, "Kıyamet günü böyle olmalı herhalde," diye düşündü. Ne onun, ne de çocukların yürüyecek hali kalmıştı. Ahmet, kıyıda sandalcılardan birinin yanına gidip pazarlık etti. Yangın nedeniyle sandal bulmak çok zordu. Üstelik her zamankinden çok yüksek paralar istiyorlardı. Sonunda anlaştılar. Ahmet ile Hatice, tekneye binip çocuklarını kucaklarına oturttular. Sandalcı küreklere asılınca suda hızla kaymaya, kıydan açılmaya başladılar. Ahmet'le Hatice, giderek uzaklaşan sahile, kızıla boyanmış gökyüzüne, duman duman tüten koca semte bakarken ağlıyorlardı.

Muzaffer, sandala binince rahatlamıştı. Büyüklerin söylediğine göre ateş denizi aşamaz, peşlerinden gelemezdi. Üstelik giderek uzaklaşıyorlardı yangından. Denizin ortasındaydılar. Sandal usul usul sallanıyordu. Başını babasının dizine dayadı Muzaffer, yukarıya, karanlığın içinde kırpışan yıldızlara, fener gibi asılı duran aya bakarak uyuyakaldı.

Üsküdar iskelesinde sandaldan inip bir fayton tuttular. Çocukların hepsi uyumuşlardı. Onları uyandırmamaya çalışarak

kucaklayıp arabaya bindiler. Aslında Ahmet de, Hatice de bitkin-
diler. Sadece günün yorgunluğu değildi bu. Çektikleri acı ve kor-
ku da perişan etmişti onları. İkisi de hiç konuşmadan oturuyor,
Paşa Kapısı'na doğru tırmanan faytondan karşı kıyıya, hâlâ kıp-
kızıl olan gökyüzüne ve kor haline gelmiş koca bir semte bakıyor,
ağlıyorlardı. Yanıp kül olan servetlerine de ağlıyorlardı; evsiz ve
beş parasız, ortada kalışlarına da...

Yangın Yeri

17 Haziran 1918 İstanbul

Ahmet ile kuzeni Hasan, yıkıntıların arasından güçlükle ilerleyerek evin kalıntılarını buldular. Kapkara bir yığın halindeki binanın kömüre dönüşen tahtalarından hâlâ duman tütüyordu. İki erkek, ellerinde demir çubuklarla külleri karıştırıyor, kömürleşmiş, bir kısmı sıcak, bazısı içten içe kor halinde yanan keresteleri, tahtaları kaldırıp sağlam kalan eşya, para, altın gibi yangının zarar vermediği bir şeyleri buluruz umuduyla dolaşıyorlardı. Bu kömürleşmiş yıkıntının içinde bir şeyler bulabilmek çok zordu. Yangın üç gün sürmüştü. Bu arada İstanbul'un kabadayıları, kopyukları hemen her yangında olduğu gibi sığacı sığacına talan etmişlerdi yangın yerlerini. Zaten sırf soygunculuk için bile yangın çıkarttıkları söyleniyordu.

Yıkıntılar ve küller arasında dişe dokunur bir şey görünmüyordu. Ahmet, yine de umutsuzca külleri karıştırmayı sürdürdü. Hava kararmaya başlamıştı.

Hasan:

“Gidelim artık ağabey... Sabahtan beri arıyoruz. Bir şey olsaydı bulurduk,” dedi.

Ahmet için burayı bırakıp gitmek, son umudunu da yitirmekti. Bunu kabullenemiyordu.

“Şuraya da bakalım, sonra gideriz,” diyerek yıkıntının dip taraflarında bir köşeye gitti. Hasan, isteksizce de olsa peşi sıra seğirtti. Birbiri üstüne yığılmış, yanmış çatı kalaslarını uçlarından tutup kaldırarak bir kenara attılar. Bazıları hâlâ sıcaktı; içten içe yanıyor olmalıydılar. Epeyi uğraştıktan sonra tahta parçaları ve

kerestelerin arasında, küllerin içinde parlak bir şey Ahmet'in gözüne çarptı. Sıcaktan eriyip külçeye dönmüş bir altın parçasıydı bu. Sevindi onu bulunca.

"Hatic'e'nin bilezikleri olmalı bunlar ya da benim kesedeki altınlar," dedi.

Hasan'la birlikte külleri eşleyip diğer mücevherleri bulmaya çabaladılar; ama bir elmas yüzük dışında bir şey bulamadılar.

"Hepsi bir arada, bir kese içindeydi. Diğerleri de buralarda bir yerde olmalı," diyerek dönüp duruyordu Ahmet.

"Hava karardı ağabey. Az sonra göz gözü görmeyecek... İstersen yarın yine geliriz," diyordu Hasan. Haklıydı. Yine de aradıklarını bulmadan gitmek istemiyordu Ahmet. Biraz daha külleri karıştırdıysa da sonunda vazgeçmek zorunda kaldı.

Akşam alacasında dönüş yolunu bulmak kolay olmadı. Koskoca semt bir denizden diğerine, Haliç'ten, Samatya'ya kadar yamış, Marmara kıyısına dayanmıştı. Yangın yeri ıssızdı. Yıkıntılar hayaletler gibi dikiliyordu çevrelerinde. Çoğu sokak, kömürleşmiş evlerin molozlarıyla kapanmıştı. Karanlıkta bunların üzerinden atlamak, aralarından yol bulup geçmek çok zordu. Neyse ki birazdan kocaman, yusuvarlak bir ay doğdu. Şimdi ay ışığı bir idare lambası gibi yollarını aydınlatıyordu. Yine de Sirkeci'ye inmek bir saatten fazla sürdü.

İskelede *Şirket-i Hayriye* gemilerinden, yandan çarklı araba vapuru *Suhulet* duruyordu. Yaylılar, faytonlar, atlı arabalar, yük arabaları, üzerlerinde yükleriyle eşekler, katırlar, hatta develer vardı içeride. Bir otomobil dışında motorlu araç yoktu. O da askeriye'ye ait olmalıydı. Ayrıca hamallar, arabacılar, karşı tarafta oturan yolcular, köylüler, satıcılar da biniyordu vapura. Uzun süre bekledikten ve içerisi tıktık tıktık dolduktan sonra yan taraftaki çarklar dönmeye, denizi köpürtmeye başladı. İskeleden uzaklaşan arabalı vapur, akşamın giderek koyulaşan mavisi içinde ağır aksak Harem iskelesine doğru yol alıyordu. Her iki kıyıda ışıklar yanıyor, İstanbul'un sayısız minarelerinden yatsı ezanı duyuluyordu. Sultan Ahmet Camii'nden,

Süleymaniye'den ya da Üsküdar'da Mihrimah Sultan ve Şemsi Paşa camilerinden gelen ezan sesleri denizin üzerinde birbirleriyle buluşuyor, kucaklaşıyorlardı. Karadeniz'den doğru esen serin ve hafif akşam rüzgârı günün sıcak tortusunu kentten üzerinden süpürüp götürüyordu.

Küpeşteye dayanmıştı Ahmet. Giderek kararan, ufuktaki pembeliğini yitiren gökyüzünde, kara kalemle çizilmiş gibi duran Ayasofya'nın, Sultan Ahmet ve Süleymaniye Camii'nin minarelerini, yangının ulaşmadığı Sarayburnu ve Sirkeci kıyılarını, artık kullanılmayan Topkapı Sarayı'nın kararan gölgesini seyredip düşünüyordu.

Sadece evinin yanışına üzülüyordu Ahmet. Babadan kalma başka evleri, dükkânları ve fırınları da vardı; ama hepsi de Fatih'teydi. Şimdi yanıp kül olan semtte... Tüm mal varlığıydı onlar. Tüm geçim kaynağı... Hepsi yok olmuştu. Hiçbir şeyi kurtaramamıştı. Nasıl ve neyle geçineceklerdi? Üç çocuğunu ve karısını nerede barındıracak, nasıl doyuracak, ne yapacaktı? Cebindeki küçük altın yumağını ve elmas yüzüğü avucunda sımsıkı tutuyordu. Tek mal varlığıydı bunlar. Satıp da parasıyla bir küçük ev alabilse başka bir şey istemeyecekti.

“Bugünlere nasıl geldim? Nasıl bu hale düştüm?” diye acı acı düşündü. Bütün bunlar kaderin kötü bir oyunu muydu, yoksa bütün suç kendisinde miydi? Her şey nasıl ve ne zaman başlamıştı? Derin düşüncelere daldı.

Zengin bir ailenin tek çocuğuydu Ahmet. Baba tarafı Kırım'dan göçmüştü. Bahçe Sarayı'nın zengin bir ailesinden geliyordu. Babası İstanbul'a yerleşmişti. Kuşağında getirdiği altınlarla kendisine bir fırın açmış, bir de ev alıp İstanbullu bir kızla evlenmişti. Kısa zamanda işlerini geliştirmiş, pek çok ev, arsa satın almış, mülklerinin sayısını çoğaltmıştı. Babasının bütün isteği, oğlunun da fırıncı olması ve kendi öldükten sonra işlerin başına geçmesiydi. Bu yüzden çocuk yaşta yanına çırak almıştı Ahmet'i. Bir yandan okula gidiyor, bir yandan fırıncılığı öğreniyordu. Üç yıl sonra peştamal takınmış ve kalfa olmuştu; ama okumak istiyordu

